

Iskoláról iskolára

Érdekes könyv látott napvilágot 2006 végén a sepsiszentgyörgyi T3 Kiadó gondozásában (K. Tolna Éva: *Iskoláról iskolára*). Műfaját nem is tudnám pontosan meghatározni. Ha mégis megtenném, ezt írnám: egy tanár dokumentumgyűjteménye a XX. század második feléből.

A mű több, jól elkülöníthető részből áll, mégis egységes egészet képez. Egy magyar szakos tanár visszaemlékezései, aki az egyetem elvégzése után „vándormadárként” szállt iskoláról iskolára. 26 iskolában tanított. A könyvben a tanári munka egy-egy jellegzetes momentumát írja le. 26 iskola, 26 igazgató, 26 féle követelmény, és Tolna Éva végig meg tudott maradni annak, aminek készült: tanárnak. A sokféle nehézség ellenére soha nem adta fel a harcot, nem fordított hátat girbe-gurbára alakult-alakított pályájának. Pedig nehézségben volt része, az „elégnél” is több. Mivel sok iskolában tanított, sokan is ismerik. Sajnálhatja az a diák, aki az évek alatt nem került a közelébe. Mert Tolna Évát nem csak katedraközelből lehet(ett) megismerni, hisz számos verse, meséje került folyóiratokba, napilapokba – gyermekközelbe.

A könyv anyagának gerincét az író a különböző iskolákban eltöltött jó és kevésbé kellemes élményei képezik. Az oktatás mellett irodalmi esteket, író-olvasó találkozót szervezett, néptáncot és énekes népi játékokat tanított, színjátszócsoporthoz vezetett. Közben 4 (négy!) saját gyermeket nevelt, nem is akárhogyan. Mind a négy gyermek zeneiskolát végzett, és mind a négy elvégezte az egyetemet is. (Számomra mindig talány volt, hogy K. Tolna Éva kolléganő mikor főz, mos, takarít, és mikor jut ideje a gyermeknevelésre.) A főrész a *Tanári pályám állomásai* címet viseli. Ebben a részben szerepel ez az alcím is: *Miért szunál a klopocél?* A kérdő mondat magyarázata elmarad. Ezt szeretném pótolni. Amikor a kolléganő éppen az egyik monostori iskolában tanított, a magyarokat nem kedvelő igazgató (elismerése jeléül, mert még ő is tisztelte, értékelte a tanárnő lelkiismeretes munkáját) katedrakiegészítést ajánlott föl neki: a szülők kérésére szervezhet csoportokat olyan gyermekekkel, akik magyar anyanyelvűek, de román tagozatra járnak. Vagy lehettek román anyanyelvűek, de meg szerettek volna tanulni magyarul. A könyvben az író pontosan leírja, mit jelentett neki ez az ajánlat. De elfogadta, és a gyermekek szívesen eljártak érdekes óráira, ahol nem kellett felelni, csak szórakozva tanulni a magyar nyelvet. Egyik óra végén egy kislány, aki nem tudott jól magyarul, így fejezte ki sajnálatát, amiért az óra véget ért: „*Miért szunál a klopocél?*” Erről az óráról sírva jött ki Tolna Éva. Megtudtuk, hogy ez a felemásan beszélő kislány éppen az iskolánkban működő magyar ajkú tanítónő leánykája.

A könyv mellékletében fényképek, és a szocializmus építésének éveiben dívó sajátos „lírai művek” kaptak helyet (táblázatok, kérvények, igazolások, igazgatói véleményezések, nyilatkozatok, jellemzések stb.).

A könyv egyik hosszabb lélegzetű fejezete a *Munkám éretlen gyümölcsei* címet viseli. Ez a rész is K. Tolna Éva töretlen életkedvét és egyéni humorérzékét igazolja. Éveken át gyűjtötte tanítványai elírásait, ezeket adja most közre.

Minden pedagógusnak szívből ajánlom ezt a különleges könyvet. Nem fogja senki sajnálni az olvasásra fordított drága percekét.

Baka Judit